

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opera S. Matris Teresae De Iesu Carmelitarum Discalceatorum et Discalceatarum Fundatricis

In duas partes distincta

Continens I. Viam Perfectionis. II. Castellum Animæ siue septem
Mansiones. III. Exclamationes, vel Meditationes animæ ad Deum suum ...

Teresa <de Jesús>

Coloniæ Agrippinæ, Anno M.DC.XXVII.

Mansio Quinta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37994

MANSIO QUINTA.

Quatuor complectitur Capita.

CAPVT I.

INCIPIT EXPONERE, QVO ANIMA MODO IN ORATIONE

*Deo se vniat: ostendit adhuc, quibus è signis colligi queat, nullam hinc fraudem subesse.**Quinta mansionis bona quantitas.*

Quibus vobis verbis aut quomodo exponere queam, carissimas, tias, thesauros, & delicias, quibus quinta mansio redundat. Hinc fatius existimo, nihil dum de ijs quæ adhuc reliquæ sunt dicere, quam lingua verbis queat exprimere, nec intellectus capere, nec similitudinem ad ipsum declarandum vlla sufficiant, aut me iuuare possint; quæ in terra sunt omnia, nimis quàm ad hoc tenuia & inconuenientia. Emitte de celo lucem, Domine, vt hæc ancillas tuas aliquatenus leam illuminare (cùm, vt aliqua illarum adeo ordinariæ nitæque profundantur, dare digneris) ne forte decipiantur, diabolo se in angustia lucis transfigurante, cùm totus illarum desideriorum seopus exorsus sit, quam velle quod tute vis. Et licet dixerim, aliqua illarum; tamen quæ paucissimæ inter eas sunt, quæ eam de qua iam loquar, mansionem ingrediuntur. Porro aliæ magis, aliæ verò minus; atq; ideo dico, quæ in hanc ingrediuntur, potiorem quidem numerum esse; tamen tamen nonnullarum, quas in hoc habitaculo esse dicam, paucissimæ participes reddi credo. Verùm adhuc pro magna Dei misericordia beant oportet, si vel ad introitum ac portam pertingere ipsi concedatur. Nam sicut, licet multi sint vocati, pauci sunt electi: pari modo hinc tamen omnes, quæ sacrum hunc Carmelitarum habitum gestant, in orationis & contemplationis studium vocatæ sumus (hæc namque, in illi nostri initia fuere, ab hac familia, à sanctis illis Patribus monitiu li incolis, qui per tantam solitudinem, & tam singularem munditiam despectum thesaurum & preiosam hanc margaritam, qua de regno quæritabant, descendimus;) valdè tamen pauca sumus, quæ nos Dominus eam nobis patefaciat ac deregat, disponimus. Nam quæ (prout quidem exterius apparet) sicuti iam incedimus, bene incedimus, vt tamen ad ea, quæ nobis in virtutum negotio necessaria sunt pertingamus, alijs multis opus habemus, atq; in primis ne negligentes sumus, nostri ipsarum obliuiscamur. Atq; ideo, sorores meæ, impense carissime, rogemus, vt, quoniam celo aliquatenus, adhuc in terra existimus, possumus, suam ipse nobis gratiam & fauorem ad hoc concedat, ne frustra id culpa impediatur;) adhuc viam nobis demonstrat, animæ

Discalceatorem feruor & gratia.

Opera

N. VI

166

addat, eatenus vt fodiamus, quoadusque absconditum hunc thesaurum inueniamus: cum certissimum sit, huic intra nos latere. hoc namque libenter, si quidem id à nobis fieri, Deo placeat, declarare vellem. Dixi, anima vires addat, vt scilicet noueritis, corporis vires non requiri in eis, quibus eas Dominus Deus noster negauerit; vt qui neminè impossibilicat, quo minùs suas diuitias comparer; modò quis det quod habet, satis ei est, tam magnus Deus sit in aeternum benedictus.

Sed considerate, carissima, vt id de quo loquimur, consequi valeatis, ipsum nolle vobis aliquid referuetis, siue parum, siue multum. nam totum sibi vult; & iuxta id quod ei vos dedisse intelligeris, maiorem minoremue gratiam recipieris. Non est melior ratio probandi intelligendi, ne, vtum ad vnionem oratio nostra perueniat, an non, quàm hæc. Nolite cogitare, somnium esse, aut rem somniatam, vt prior illa, somniatam inquam; animæ quippe ibi velut dormitans & soporata videtur, quæ tamen (vt quidem ei apparet) nec planè dormit, nec omnino se experrectâ esse sentit. Hic verò Deo totaliter excitata est, esto rebus mundi huius, & nobis ipsis, planè dormiat; nam reuera, & de facto, paruo illo temporis spatio, quo hæc durat vnio, sensus quodammodo experts manet, vt etiâsi velit, nihil cogitare possit (Non est porro necesse, aliquo artificio cogitationem suspendere) & ne quidem, si amet, intelligit, quomodo amet, nec quid sit quod amat, neu quid vellet. Denique ita est, quasi mundo penitus mortua esset quò magis viuat Deo; quod certè suaue quoddam mortis genus est. Mortis, inquam, est enim auulso quædam animæ ab omnibus operationibus, quas, quamdiu in corpore agit, exercere potest. Suaue quoque; nam, esto anima de facto in corpore sit, ab eo tamen auelli & disungi videtur, quo meliùs in Deo manere possit: adeò quidem euidentes, vt nesciam, an vel tantum ei vitæ maneat vt spiritum ducat. Iam illud ipsum mecum recogitabam, videtur porro mihi sine respiratione esse; (altem, si respiret, id ipsa non percipit, nec intelligit; imò omnis illius intellectus se impendere vellet ad intelligendum aliquid eorum quæ sentit, quòd autem vires eius, eatenus se non extendant, ita attonita hæret, vt (si non & omnem morum amittat) nec pedem, nec manum moueat; sicut inter nos homines communiter loqui solemus de aliquo, qui ita deliquitum patitur, vt nobis mortuus esse videatur. O secreta Dei, quàm libenter, illa exponere & detegere conando non satiarer, si me putarem aliquid quod valeat, posse dicere, itaque sexcentas in animas & ineptias proferam, vt vel semel aliquid dicere queam, quo ad Dominum maximè laudandum excitemur.

Dixi superiùs, non esse rem somniatam; nam in superiore mansione, quoadusque magnam habeat experientiam, anima semper dubia

S. M. Teresa Opera.

dd

manet,

Totum Deo
uandum.

In vnione
anima Deo
totaliter ex-
citata est.

Ille deseri-
bitur.

S.
Theresia

Opera
N. VI
166

manet, nesciens quid hoc fuerit, num videlicet phantasmate aut
delusa sit, num dormierit, num à Deo id datum sit, an non demum
cacodæmon in Angelum lucis transformari? Sexcenta igitur
nunt suspiciones: & bonum porro est ipsam eas habere: quia
dictum est) etiam ipsa natura nos hic interdum decipere potest.
enim animalibus venenatis tam facilis huc non sit accessus, mon
lacertulae facile eò possunt penetrare: quòd enim tenues sint, & in
quòcumque se facili negotio insinuant. quæ licet noxam non
præfertim dum parui sunt (sicuti antè dixi:) sunt quippe cog
cula, quæ ab imaginatione, & ijs quæ dicta sunt, procedunt, non
men importuna sunt & molesta. Hic verò, quantum libet tenuitas
certæ, in mansionem hanc subire nequeunt, nulla quippe est ma
tio nulla memoria, intellectus denique nullus. quæ hoc impedi
num queat. Et asseuerare aùsim, si quidem vera cum Deo vnio
monem illuc nec penetrare, nec vllam inferre noxam posse: nam
que Maiestas cum animæ essentia coniuncta & vnita est, vt accessu
nè non sit aufurus, imò ne quidem secretum hoc intelligere queat
ro, si certum est, illum cogitationes nostras ignorare, & non tam
multo minus rem ad eò arcanam intelliget; (actus inquam intell
& voluntatis) etenim imaginationis cogitationes aperte diabolus
spicit & videt, nisi Deus eù hic excaeret, in quo maledictus ille
nequaquã nobis nocere potest! Vnde anima eò quòd Deus in
ratur, in hanc & non vulgarem sibi fructum comparat, ad
eam impedire aut disturbare possit, ne nos ipsa quidem. Quia
animæ non dabit is, qui ad dandum ita pronus est, & quòd
potest?

*Suspiciones
hic anima
subvertitur.*

*Cogitatio
num mole
sta.*

*Dæmon in
oratione
non
noceat.*

Videor vos turbatas & confusas videre ex eo, quòd esse
nem cum Deo, & plures alias vniones esse dixi: & quomodo, in
tut (et sic etiam sunt in rebus vanis, quando eas valde amantur) quæ
mon animas erga illas affici faciat, & vniat; quamquam non
quo Deus, nec cum vlla animæ delectatione, satisfactione, pacis
dio. Etenim gaudium quòd hic sentitur, omnia huius terre gaudi
nes voluptates & delectationes mundi longè transcendit. Ad
aliud inspiciendum non est, quàm vndenam Cælestia, & vndenam
rena gaudia progignantur: quippe valde diuersus eorum sensus
re ipsa per experientiam didiceritis. Memini dixisse me alibi, talia
traque hæc gaudia discrimen esse, perinde atque si terrena ex
tum corporis superficiem afficerent, cælestia verò ad ipsas viget
las penetrarent, & bene rem acu videor tetigisse, non enim
do possem.

*Gaudia ter
rena & cæ
lestia quo
modo diffi
runt.*

Nondum vobis satisfactum esse, videre videor: adhuc enim putabitis, vos posse decipi, cum interiora illa animae nimis quam examinari difficultia sint. Et, quamuis rem experto dicta sufficiant; quia tamē magna inter vtrumque est differentia, certam vobis dare notam ac signum volo, & quae certò cognoscere, & nullatenus dubitare possitis, nū hoc à Deo pro- uenerit, hanc namque illius Maiestas hodie menti meae indidit; & (prout mihi quidem videtur) ipsa certa est & indubitata. In rebus difficilibus & arduis, etsi eas ipsa mihi intelligere, ac verum dicere videat, semper tamē ita procedo, vt dicam, *Ita id mihi videtur*: si enī in illis errem paratissimi- ma sum, ad ipsas quae viri eruditissimi de illis censent, credendum: nam, quamuis fortè hi hae ipsa non sint experti, habent tamen huiusmodi in rebus nescio quid singulare; adeò vt, cum Deus eos tam- quam lumen, à quo Ecclesia sua illuminetur habeat, si quando veritas aliqua declaranda venit, hanc ipsis aperiat, vt, illis tradentibus, hae passim ab alijs admittatur. Et, si quidem dissoluti distractique non sunt, sed Dei famuli ad illius magnalia nullatenus obstupescunt; no- tunt quippe, illum plura & maiora posse. Et, paucis vt comple- ctar, quamuis fortè horum aliqua scripto commissa aut declarata non sint; alia tamen scripta inuenient, è quibus videre possunt, hae & similia posse pertingere. Magnam ego rei huius habeo experientiam; quam etiam quorundam semidoctorum meticolosorum tractatione mihi parauī, vt mihi illa admodū caro steterit. Hoc saltē pro vero habeo, & assero, quisquis credere noluerit, Deū multo plura posse eumq; dignatū esse, & etiā nū hodie dignari, creaturis suis subinde talia cōmunicare, ianuā ei ad illa ipsa recipienda, atq; occlusam esse. Quocirca numquā id vobis eueniat, carissimae, sed longè maiora, & adhuc maiora de Deo credite, nec eos considerare, quibus haec gratias elargitur, improbine an probi- simo: non id namq; Maiestas illius, vt iā alias dixi; non est nostrum in id nos ingerere, sed in simplicitate cordis & humilitate Maiestati eius ser- uire, eamque in operibus & mirabilibus suis laudare.

Vt ergo ad notam, quā & verā esse dico, reuertar, nunc videris, hāc a- nimā, quā Deus penitens attonitā & sensus omnis expertē fecit (quod meli- veram sapientiam ei insculpat & indat) nec videre, nec audire, nec quid- quam intelligere, toto illo tempore (quod semper nimis quam breue est, & etiā adhuc breuius ei videtur, quā reuera sit) quo in illo statu est. Deus siquidem ita se in animā illius interiori constituit, vt, cum

ad se ipsa reuertitur sibiq; redditur, nullatenus dubitare possit, quin in Deo fuerit, & Deo in illa. Hae porro veritas tam ei firmiter inhæret, vt,

Hae nota, quam S. M. hic ponit ad dignoscendum veram unionem (qua est certitudo quaedam pr. vsus indubitata, quam Deus anima cui se vnioit, dat, quod nimirum ipse fuerit, qui se vnioit) est vera & valde certa, è qua colligi queat, unionem hanc à Deo venisse, vti S. Mater

ad a

hic

*Deū vnio
quantum
S. M. attri-
buerit*

S.
Theresia

Opera
M. VI
158

hic ait. Verum, esto infallibile signum sit, Deum fuisse
qui se anima unius, non hinc tamen infallibiliter colligi
potest, animam hanc in statu gratiae esse, nam Deus quocumque
se unire potest, quos in gratia statu non sentit, ut de his
huius admisculo eos à malo statu educat. Et ad se per-
trahat, quemadmodum alio in loco Sancta Mater ostendit
ac docet

Dicetis verò mihi, quomodo id anima viderit, aut intenderit
si tunc nihil omnino videat, nec intelligat? Non dico, illam illo
ris puncto id vidisse, sed postea videre, & non, propterea quod
sed solum certitudo quaedam in anima remanens, quam non
Deus ei indere potest. Equidem novi quendam, quae cum non
vel inaudisset, Deum omnibus in rebus per praesentiam, potentiam
essentiam inesse; per unam tamen talem gratiam sibi à Deo factam
firmiter credidit, ut, quamvis è femidoctis illis (quos modo dicitur
quispiam, à quo ipsa percontabatur, quomodo Deus in nobis
qui hoc tam parum sciebat, atque ipsa antequam id illi Deus in
illi diceret, non nisi per gratiam in nobis esse; hanc sibi veritatem
naciter impressam haberet, nullatenus ut ei crederet, & id ipsum
ex alijs sciscitaretur, qui cum ei veritatem rei aperuissent, non me-
ter in animo est recreata. Videte tamen, carissimae, ne hic decipiamur
& erretis, existimantes certitudinem hanc forma aliqua corpore
nobis relinqui, perinde ac corpus Domini nostri IESU CHRISTI
in sanctissimo Eucharistiae Sacramento est, etiam si ipsum ibi non
mus. hic enim hac ratione non manet, sed dumtaxat cum
Quomodo ergo id quod non videmus, tanta in nobis certitudine
re potest? Equidem id nescio dicere; illius quippe sunt operata
nihilominus me dicere, scio. Et sanè, cui haec certitudo inde non
huius non totam animam, sed aliquam dumtaxat ipsius potentiam
Deo unitam fuisse, aut id aliud quoddam gratiarum quas dicitur
animae Deus facit genus fuisse dicerem. Non enim nostrum est, in
bus hisce rebus rationes inquirere, ad videndum quomodo id
ergo mens & intellectus noster, ad hoc intelligendum minus quam
sit, cur haec inquirendo frustra cum defatigemus? satis est, videre
id facit, omnipotentem esse.

Certitudo
post vacati-
onem unio-
nis, quod
Deus fuerit,
qui se uni-
uit, quomo-
do in nobis
manent.

Cant. 1.

Huius, quod dico nihil nos huc à parte nostra conferre,
sione, mihi in mentem venit eius, quod sponsam in Cantica
inaudistis: Introduxit sive intulit, me Rex in cellam vinariam. Non
autem, se vltro in eam iussit. Praeterea dicit, se dilectum suum per
compita, huc illucq; cursitando, quaesivisse. Hic itaque, quantum

telligo) cella est, in quam nos Dominus introducit, & infert, quando & quomodo vult: at, vt per nostram operam & diligentiam illuc intremus & ultra sumus; quippe Maiestatis illius est, nos in eam introducere, & facere vt in animae nostrae centrum intremus. Vtque melius mirabilia sua ostendat, non vult vt voluntatis nostrae quidpiam nobis retineamus, sed eam penitus & totam ei resignemus, neque vt potentiarum aut sensuum iannam ei aperiamus, (omnes namque sopiti sunt:) sed in animae centrum ianuis clausis, sicut olim ad discipulos suos ingressus est, dum ait *Pax vobis*; & è sepulcro, non reuoluto lapide obturante, surrexit, introgredi cupit. Deinceps vero, in vltima mansione videlicet, videbitis, quomodo Maiestas illius velit, vt anima in ipso sui centro magis ipso fruatur, quam hic. Quam vero multa & magna videbimus, carissimae, si praeter nostram vilitatem & miseriam aliud nihil videre velimus! neque enim dignae sumus tam potentis Domini ancilla esse, cuius mirabilia assequi aut intelligere non possumus. sit ipse in aeternum benedictus. Amen.

*Deus solus
nos vult
sibi potest,
nihil nos in
hoc efficere.*

CAPVT II.

EAMDEM PROSEQVITVR MATERIAM ORATIONEM V-
*nionis subtili quadam similitudine declarat: tradit item effectus, qui post
illam in anima manent. Est caput hoc notatu
dignissimum.*

PVtabit fortassis, omnia, quae in hac mansione videnda occurrunt, à me dicta iam esse: sed adhuc multa desunt: nam (vti antè dixi) in hac datur magis & minus. Quantum tamen ad vnionem spectat, plus me dicere posse non existimo. Quàdo ergo anima, cui Deus haec gratias concedit, se disponit, multa sanè dicenda sunt de eo quod Dominus in ea operatur. Aliqua illorum hic proferam, & quis animae ijs acceptis sit status. Vt vero hoc ipsum melius exponam, similitudine quadam, quae ad hoc propositum, & intentum videtur oportuna, vtar: tum etiam vt videamus, etiam si hoc in opere quod Dominus solus facit, nihil penitus facere possimus: tamen, vt Maiestas illius hanc nobis gratiam faciat, multum nos à parte nostra praestare posse, cum videlicet nos ad eam disponimus.

Audiistis, credo, illius mirabilia in serici productione (solum enim ipse tale quid inuenire potuit) & quomodo semen quoddam, quod minimum pipiperis granum magnitudine non aequat, frondescente iam arbore moro, per calorem, viuere & bombyx fieri incipiat (nam quam diu alimētum illud arboreum quo sustentetur, non germinauit, ipsum velut mortuum manet) & mori folijs enutriatur, donec, vbi iam vermes facti sunt grādiore, ramusculi quidā illis apponuntur, in quibus ore suo minuto, è seipsis, sericum nent, ac cucullos quosdam vndique quam arctif-
simè

*Similitudo
& produ-
ctio bom-
bycis.*

S.
Theresia

Opera

IN VI
libris

amè conclusos effingunt, quibus se includunt. Sicque esse delin-
mis hic, qui & gradiusculus est, & aspectu deformis. Ex hoc autem
cullo & claustro albus quidam graciosusque admodum papilio pro-
lat. Nisi hæc quotidie ad oculum viderentur, sed, vt olim facta, vo-
bis narrantur, quis ea credere posset? aut qua ratione aut argumen-
assequi possemus, rem ad eò rationis expertem, vti vermiculus & quæ-
cula quædam est, tam esse in ad nostrum commodum laborando scie-
lam, idque tanta cum industria; quin & eouique, vt operi huius-
tam miser vermiculus etiam impendat? Hoc vnum, ad aliquantulum
temporis medirandum, materiæ satis suppedirabit, carissimæ. etiam pe-
ra non addam: ex hoc namque Dei nostri mirabilia & sapientiam elu-
gere potestis. Quid foret ergo, si omnium ac singularum rerum prom-
tatem excutere & adferre vellemus? Vtile cum primis est, horum
magnalium consideratione identidem nos occupari, & gaudere, & re-
luptatem capere ex eo, quòd tam sapientis iuxta ac potentis Regis pro-
sæsimus.

*Bombyx &
apis Dei sa-
pientiam
officiant.*

*Anima
quibus me-
ditis viuere
incipiat.*

*Dominus
Iesus nostra
est domus.*

Sed reuertamur ad id quod initio dicebam: tum scilicet vermiculus
hic vitam habere, & viuere incipit, quando spiritus Sancti calor
animatus, generalibus Dei auxilijs, quæ nostrum nemini non con-
cooperari, & inde proficere, nec non ijs quæ sua in Ecclesiæ reliquijs
medijs vti incipit; vt sunt, frequens Sacramentorum vsurpatio, libe-
rum sanctorum lectio, & conciones; quæ sola sunt remedia, quibus
anima, quæ præ negligentia sui, & per peccata, mortua est, & in pecca-
di occasionibus perpetuò versatur, iuuari potest. Quibus dum viuere
incipit, ijsque nec non Sanctis meditationibus sese paulatim
stentare ac enutrire pergit, quoad usque in plenum excreuerit. Et hoc
quod ad propositum meum maximè facit, nam reliquum parum
fert. Vbi ergo vermis hic adoleuit, sericum (& hoc est, quod in me
dicebamur) laborare incipit, simulque domum exstruere, in qua esse
riturus. Per domum hanc intelligi vellem, Iesum Christum, vt Ap-
stolus ait vitam nostram absconditam esse cum Christo in Deo, & Do-
minum Iesum Christum vitam nostram esse. Videtis hic ergo, cum
quid per Dei fauorem & auxilium facere possimus, cum ipsam Ma-
stas ipsius nostrum sit habitaculum, vti reuera in hac vnionis con-
est, nobis illud adificantibus. Videor velle dicere, quasi si Deo
ipsi vel demere vel addere possimus, cum eum habitaculum esse, & in
ipsum ad in eo habitandum, exstruere posse dico; & si fortè id possimus
non id eò fit, quod Deo quid auferamus vel adiungamus, sed nobis
sicut vermiculi illi faciunt: nam statim ac fecerimus in hoc quod
parte nostra possumus, exiguum hunc laborem nostrum, qui pro-

hil est. Deus cum magnitudine sua coniungit, tantumq; illi valorem addit, vt Dominus ipse operis huius sit premium. Et sicuti ipse in hoc opus, laboris & expensa plus contulit, sicuti enues & exiguos nostros labores cum magnis illis, quos Maiestas illius pertulit, coniungere vult, itaque eos inuicem miscere, vt omnia vnum quid fiant.

*Quomodo
laborem no-
strum Deo
enuehat.*

Eia, igitur, carissimæ, ad hunc laborem festinemus, & cucullum seu domunculam hanc texamus, proprium amorem, & voluntatem nostram, omnemque erga quaslibet res terrenas affectum excutientes, & econtra penitentia, orationis, mortificationis, obedientia, & quæcumque alia opera scitis, exercentes. Vtinam operaremur prout scimus, & prout faciendum esse edocetæ sumus! Moriatur, carissimæ, moriatur hic vermis, vt moritur postquam perfecit & pertexuit opus ad quod creatus est; & videbitis, quomodo DEVM videamus, itaque in magnitudinis eius consideratione inuoluamur, & abscondamur, vt bombyx ille in suo cucullo. Notate quod dico, nos DEVM visuras, quem admodum alias dixi, cum in hoc vnionis modo animæ se sensibilem reddere.

Iam videndum, quid de vermiculo hoc fiat: hoc namq; est, ob quod alia omnia dicta sunt. Quid inquam? Quando in hac oratione, mundo factis mortuus fuerit, albus quidam papilio enascitur. Prò Dei magnitudinem! qualis hinc anima egreditur ac prouolat, quod vel ad modicum spatium in Dei magnitudinem introducta fuerit, eique adeò vnita: quod sane spatium, (vt quidem mihi videtur) numquam ad mediam horam extenditur. Equidem in veritate vobis dico, animam ne seipsam tunc agnoscere. Nam quæ est inter fædum vermem, & candicantem papilionem differentia, eadem & hic reperitur. Nescit anima, vndenam tantum sit bonum promerita, vel vnde hoc sibi accidere potuerit. Videt quippe tam ardenti se Dei laudandi desiderio aestuare, vt se millies, eius causa, destruere, & in nihilum redigere, ac mille mortes pati vellet. Vnde statim grauissima quæque, maximosque labores pro eo sustinere velle, incipit, aliud vt facere nequeat. Succedit deinde desiderium intentissimum austeritatum subeundarum, solitudinis quoque, & vt quotquot sunt homines Deum cognoscant. Atq; hinc summum in seipsa dolorem sentit, dum illum ab alijs per peccata offendi videt. Veram hisce de rebus in proxima mansione, magis particulatim tractabitur: quæ enim in hac, & proximè sequente, tractanda occurrunt, penè eadem sunt, tametsi effectuum energia & vis longè sit alia ac diuersa: nam si (quemadmodum dixi) anima, postquam Deus huc eam euexit, semper in vltius progredi allaboret, grandia quædam videbit.

*Quomodo
anima sit
post vnio-
nem.*

Porro, papilionis huius inquietem videre, cum tamen toto vitæ

sua

S.
Theresia

Opera
N. VI
est

*Unionis alij
effectus.*

sua tempore magis quietus & serenatori mente non fuerit, insignis Dei collaudandi occasio est. nescit enim ubi si dat aut consistat, ubi quietus quod enim talem sedem ac quietis locum habuerit, hinc ei graue & terribiosum est, quidquid in terra videt: praesertim cum saepius de hoc vult Deus ei propinat, nam post singulas quibus bibit vices, nouus ei fructus & lucrum inde remanet. iam opera, quae alias dum esset vermis, fecerat, erant, paulatim ac sensim culeolum illum conficere, pro nihilo reputat nunc vero ei enatae sunt alae: quomodo ergo satis ei sit pedetentim progredere, cum sursum iam euolare possit? Nimis quam parum ei sunt opera quae cumque propter Deum facere potest; ita intensa & ardentia eius desideria sunt. nec iam admirari potest ea, quae sustinere & passim sustinet, utpote iam re ipsa & per experientiam sciens, quomodo Dominus animam iuuat, & quodammodo transformet, ut non iam amplius eadem ipsa, nec eius figura, sed alia prorsus, esse videatur. imbecillitas enim multo austeritates subeundas, quam antea sibi habere videbatur, iam eius virtutes corroborata: nimis erga notos, & consanguineos, & opes affectus, & illi ut actus, aut resolutiones, aut ab ijs se auellendi voluntas, satis ad hoc potentes essent, eod quod tum magis ijs adherere videbatur, cum se ad ipsos sequestrare conabatur) ita nunc sese habet, ut ei graue sit, aliquid de illis iam facere eorum, quae, ne Deum offendat, necessario quoad hoc conabatur. Omnia ergo ei graua & molesta sunt, quod iam tum re ipsa praesentibus, veram ac solidam requiem a creaturis dari non posse.

Ardor animae post unionem.

Noti post unionem animam labores occupant.

Quam pacem & quietem habeant qui ad orationem unionis peruenere.

Videor mihi plus aequo diffusa esse; longe tamen plura dicere possem: cui vero hanc Deus gratiam fecerit, videbit, me aequo breuiorem esse, quae propter mirandum non est, si paruus hic papilio nouam locum quaerit, sicut & ipse quoad res terrenas nouus & recens est. Quomodo ergo se misellus conferet? neque enim redire unde venit & egressus est, non potest id enim in nostra manu situm non est, quoad usque Dominus noster nobis hanc gratiam facere dignetur. Quam noui, Deus bone, animam illam labores adoriuntur? quis hoc dixisset fore, post tam sublimem & eminentem gratiam acceptam? Verum enim vero, aut hoc, aut illo modo interim dum viuimus, crucem habeamus necessum est. Et si quis melius crederet, se, postquam huc peruenit, semper deinceps in quiete & plenitudine licij agere, equidem responderem ei numquam ipsum huc usque peruenisse, sed fortasse (si quidem superiorem in mansionem ingressus sit) nisi gustum aliquem fuisse, cumque a natura ex parte per delinquat, & fortitan etiam a diabolo excitatum, qui ideo ei pacem concedit, quod postmodum atrocius ei bellum moueat. Nolo tamen dicere, eos qui huc peruenierunt, pacem non habere: habent eam certe, & quidem valde magnam: etenim ipsimet eorum labores eius sunt valoris, tamque honoris

radice pullulant, vt inde ijs pax & gaudium enascantur. Quin ex ipso fastidio ac nausea, quod è rebus sæculi huius concipiunt, quoddam ipsi ex eo emigrandi oritur desiderium; idque tam pœnosum, vt, si aliquo id alieniamento ac solatio leniatur, non aliud id sit, quàm cogitare, Deum velle vt in misero hoc exilij loco morentur. Verùm hoc satis non est, nondum enim anima, post omnia illa lucra, ita in Dei voluntatem resignata est, vt postmodum videre erit: esto se per omnia ei conformare non desinat; non sine molestia tamen, & magno aliquo sensu, quod plura nequeat, cum plus ei non sit datum; nec etiam sine lacrymis; quotiescumque ad orationem se applicat, hanc pœnam sentit. Hæc forsitan aliquo modo prouenit è summo, quam sentit, dolore, tum quod Deum suum hoc in mundo peccatis offendi & irritari, quin & parui fieri vider, tum quod tam multæ tam hæreticorum, quàm Maurorum animæ pereant; & quod magis ipsam ad commiserationem mouet, etiam Christianorum. Et quamuis Dei misericordiam immensam esse videat, & hos, quantumlibet flagitiosam vitam agant, nihilominus ad frugem bonam redire, & salutis participes fieri posse; metuit tamen non parum, ne plurimæ in damnationis barathrum ruant.

Prò Dei immensitas. Ab hinc paucis annis, (imo fortasse, diebus) anima hæc nullius, nisi sui solius, curam habebat. quis eam in tam pœnosas sollicitudines & curas coniecit, vt, tamen ad multos annos tali cum pœnositate meditationem instituere vellemus, qualem modo anima illa sentit, nullatenus eam sentire possemus? Si ergo me ad multos dies, imo annos, in magni illius mali, (quale est, DEVM peccatis offendi) meditatione exercere procurem, & nunquam non cogitem, illos qui in interitum ruunt & pereunt, illius esse filios, & fratres meos; nec non pericula in quibus identidem viuimus; quàm denique nobis bonum sit, miserabili hac vita emigrare, an non hoc satis pœnosum & amarum erit? Nequaquam carissimæ, neque enim pœna quæ hic sentitur, similis est eis quas in terra sustinemus: has enim, cum Dei gratia habere possemus, crebrâ de hoc quod dixi cogitatione; verum tamen ad vsque intimas cordis medullas non penetrant quemadmodum hæc, vt-pote quæ animam, id etiam non procurantem, & interdum etiam ne quidem volentem, comminuere & commolere videtur. Quid ergo hoc est? vndenam procedit? dicam vobis. Non audistis de sponsa (iam enim secundo id hic, esto alia occasione, dixi) quod eam Deus in cellam vinariam introduxerit, & caritatem in ipsa ordinauerit? Et hoc illud ipsum est: quod enim hæc anima totam in manus illius iam se tradiderit, præ magnitudine amoris ita superata & capta est, vt non sicut nec velit aliud, quàm vt Deus de ipsa faciat quodcumque lubuerit. Num-

Illorum dolores & afflictiones.

Pœnositas eorum.

Quomodo Deus animam in cellam vinariam introducat mysticè.

S.
Theresia

Opera

III
158

quam enim (vt quidem puto) vlli DEVS animæ hanc gratiam præstabit , quàm ei quam penitus in suam accepit ; ac vult ipsam tamen nesciat quomodo , inde suo sigillo signatam prodire : reuera plus de suo ea huc non confert aut præstat , quam cetera , cui ei sigillum quispiam imprimit ; neque enim id cera sibi ipsa immittit , sed dumtaxat ad hoc disposita , mollis inquam , est : ac hanc quidem dispositionem habendam ipsa se emollit , sed tunc tum manet quieta , & se tractari ab homine sinit . O bonitas DEI ! omniane ergo tuis peragi hic debent dispendijs ! tantum enim voluntatem nostram cupis , & vt nullum in cera sit impedimentum .

*Videtur ergo , carissimæ , quid Deus noster hic agat : vt ergo anima se iam totam ipsius esse cognoscat , dat illi DEVS id quod habet quod est illud ipsum quod filius illius in hac vita habuit . quod certissima quædam gratia est . Quis enim vniquam magis desiderare debet

** Quando S. Mater hic ait , animas qua huius sunt gradus , cognoscere se esse Dei , per desiderium illud (quod Deus ipsis indit) è vita hac emigrandi . ad eam videndum & fruendum ; loquitur de cognitione quam non peritus infallibilis , sed valde certa moraliter , & satis probabilis .*

Desiderium Christi ad passionem subeundam .

Christi tormentum quod fuerit ex hominibus peccatis .

è vita hac exire , quàm ipse ! Hoc clarauit Maiestas illius in vltima vna , dum ait , desiderio desiderasti . Quis Domine ? Annon tibi ob hoc verfabatur dira ac feralis illa anima quam te tam pœnosè oportebat . Nequaquam : ingens enim amor quo actuo , nec non desiderium , quo , vt omnes animæ salutem consequantur , desideras omnes hæc pœnas infinities , & sine vlla comparatione eximplere & multæ illæ , quas , ex quo in mundum veni , passus sum , iamnum patior , pœnæ , nimis quàm fatis sunt ad præsentem nihil faciendas . Sæpenumerò hoc ipsa mecum reputauit & perpendi : cumque norim pœnam ac tormenta , quæ aliàs pertulit , & addidit perfert , certa quædam anima , quam noui , ex eo quod DEVS ME VNUM DEVM peccatis offendi videat , (quæ quidem in terra & incomparabilia sunt , vt mori ipsa mallet , quàm hæc ipsa cogitabam ipsa mecum , si anima , quæ tam exiguum caritatem haberet respectu caritatis CHRISTI (quæ cum hac comparata , eadem modo nulla dici potest) tam intolerabile hinc tormentum sustulisset , quale CHRISTVM IESVM , DOMINVM nostrum sustulisse , & quàm amaram vitam duxisse , cum omnia ei essent peccata , & enormes , quæ in Patrem suum committebantur , & semper ante oculos haberet & identidem videret , existimandum . Ipsa mihi persuadeo , & propè certa sum , multo maiora & magis graua hæc tormenta fuisse , quàm quæ in sacratissima passione sustulit .

culit. In illa enim tormentorum & cruciatuum suorum videbat finem. gaudium quoque, quod percipiebat tum ex eo quod morte sua nos redimendos videbat, tum ex eo, quod amorem quo Patrem suum prosequeretur, tantum eius causa & nomine patienti, testabatur, cruciatus ipsius maximopere leniebat & temperabat. Sicut & hoc in mundo fieri videmus in ijs, qui prae vehementia amoris graues & duras austeritates subeunt, & penè non sentiunt; sed semper eas grauiiores, & grauiiores, indies subire vellent; quinimò cuncta quae faciunt, parui ducunt. Quid non ergo fecisse Maiestatem ipsius putamus, cum sibi tam insignem, Patri suo ostendendi, quam perfectè tum ipsi obediret, tum proximum caritate prosequeretur, occasionem videret oblatam? Magna quidem ei voluptas & gaudium fuit pati, ad Dei voluntatem exequendam: at, tam continuò, tot in illius Maiestatem iniurias & offensas committi, & tot animas velut agmine facto in tartarum prolabi, videre; id ego quidem tam durum ac digestu difficile existimo, vt (nisi plusquam homo fuisset) vnum talis tormenti diem satis futurum fuisse credam, ad multas vitas, quanto potius vnam, conficiendas.

CAPVT III.

MATERIAM EAMDEM CONTIN VAT. TRACTAT

de altero quodam vnionis genere, ad quam cum Dei fauore anima pertinere potest, quantumq; ad hoc dilectio proximi conducatur. Caput hoc cum primis vile est.

REDEAMVS ergo ad columbulam nostram, & videamus nonnulla de his, quae hoc in statu DOMINVS dare consuevit. Semper autem supponendum est, ipsam identidem conuicti debere, vt in DEI obsequio, & in sui ipsius cognitione quotidie progrediatur. Nam si plura sibi facienda non putet, quam hanc gratiam recipere, &, quasi eam acceptam iam omnia tuta sint, negligenter se in vitae suae ratione gerat, & à via caeli (quae sunt DEI praecepta) deflectat; idem ei accidet quod bombyci, ideo è semine prodeunt, vt alios producant, ipse verò pro semper mortuus maneat. Semen inquam emittat: persuasum enim habeo, DEVM nolle, vt tam ingens & singularis gratia frustra & in vanum recipiatur, sed velle, vt esto forè ipse recipiens, inde commodum non referat, alij saltem inde proficiant. Quòd enim

Aliis prodesse debens qui vnionem cum Deo habet.

S.
Theresia

Opera

N. VI

166

enim hæc desideria, ac dictæ virtutes, ei maneat, hinc toto eo tempore quo in bono is perseuerat, semper alijs prodest animabus, de quæ fructu calore calefacit: quem tamen ipse iam fortè amiserit, nihilominus ei desiderium manet, vt inde alij proficiant; quin imo volupe illi gaudet, gratias illas ijs declarare, quas Deus amantibus ac letentibus sibi impertiri solet. Ego personam noui, cui id ita fiebat: cum enim satis perdita esset, gaudebat tamen, quòd alij è gratijs quas ei Deus præstiterat, commodum reportarent, & viam orationis, illam necessebus ostendere, volupe ei erat. Et hac ratione non parum boni præstiterat. Postea verò Dominus eam denuo illuminare est dignatus, quamquam (vt verum fatear) eos quos dixi effectus nondum erat consecuta. Quàm multi sunt, quos etiam ad Apostolatam Dominus vocat, vnde admodum, arctissimè intimeq; cum illis communicando; & quos ad regnum vocat, sicuti Saulem, qui deinde sua ipsi culpa pereunt & excidunt: de colligere poterimus, carissimæ, nos, quò magis promereamur, & ad instar illorum, pereamus, nullam habere aliam securitatem, quàm ipsam obedientiam, & à lege ac mandatis Dei non desistere. Illis, quibus tales gratias ipse concesserit, imò etiam omnes alloquor.

Multi post gratiam acceptam excidunt.

Viderur mihi, etiam post omnia illa dicta, hæc mansio adhuc illi ra manere; quare cum tam proficuum sit, in illam ingredi, confidit fuerit illos, quibus Dominus res adeò supernaturales non concedit, persuadere, sine omni spe non manere: vera vnio, fauente & annuente Domino, satis facillè obtineri potest, dummodo eam ipsi procurare fatagamus, nihil nobis de voluntate propriâ tinendo, sed eam dumaxat diuinæ conformem & vnitam habere perorando. Quàm pauci sumus, qui hoc dicamus, & qui aliud nihil vellet deamur, quiq; pro hac veritate parati simus occumbere, vt me supra dixisse arbitror! Itaque dico vobis, quando huc vsque peruenitis, iam tum vos hanc Domini gratiam obtinuisse; vnde de altera deliciosa vnione, quam dixi, non est quòd sollicitè sitis: quòd enim præcipuum ac pretiosissimum habet, est, quòd ab illa vnione, de qua prædò loquor, procedat & ortum habeat. Ah, quàm hæc vnio desiderabilis est! nã beata anima illa, quæ eam obtinuit, eò quòd in hac tanta mirâ quiete perseuerat: nullus enim rerum terre huius euenus aut successus eam affliget vel contristabit, nisi fortè vbi se in alio Dei amittendi periculo constitutam, aut ab alijs in eum peccatis debet; quia nec morbus, nec paupertas, nec mors aliqua ipsam turbat; nisi fortè illius, qui ECCLESIAE DEI pernecessarius est, quo agrè hæc careat: videt enim anima illa, melius multo esse posse quid faciat, quàm ipsa quid desideret. Notandum est.

Vera vnio quomodo obtinetur.

Quam hæc desiderabilis sit & quæ sit.

est, quosdam esse dolores, qui citò ac statim ab ipsamet naturali nostra complexione, nec non caritate qua proximo cõmpatimur, (qualem in se Dominus ipse affectu sensit, cum Lazarum à morte resuscitauit) causantur; at hi non impediunt, quo minus cum voluntate diuina vniti maneamus, nec item animam turbulenta vel inquieta aliqua passione, quæ diu duret, turbant. Id genus dolores ilico pertranseunt: nam (quemadmodum de gaudijs in oratione haberi solitis dixi) ad vsque interiora animæ non penetrant, sed ad sensus hosce & potentias tantummodo peruenire videntur. Ambulant quidem per priores mansiones, sed in posteriores de quibus adhuc tractabitur, non ingrediuntur.

Itaque, quò ad hoc vnionis genus perueniatur, non requiritur id quod antè dixi, potentiarum nempe suspensio. Potis namque Dominus est per diuersos modos animam ditare, & varijs eam ad hæc mansiones viis deducere, vt necesse non sit, per compendiosam illam quam dixi viam, eam incedere. Verùm velim notetis, carissimæ, ante omnia requiri vt bombyx emoriatur, & quidem magis sumptibus vestris: quoniam in ijs quæ dicta sunt, non mediocriter ad moriendum iuuat, quòd se quis in vita adeò noua constitutum videat; sed hic in terra necesse est, nos ipsos dum in hac vita viuimus, ipsum occidere. Maioris quidem, fateor, id laboris erit, sed egregiè is compensatur; itaque maius illius erit præmium, si victor euaseris. Ceterum, quin id possibile sit, nullatenus dubitandum est, dummodo vera cum Dei voluntate sit vnio. Hæc est vnio, quam, quamdiu vixi, semper desideravi: hæc est, quam identidem à Domino efflagito, & quæ magis aperta, & securior est. sed ò nos miseras! quæ sunt opidò pauci, qui ad hanc perueniunt! esto, quisquis à Deo offendendo sibi cauet, & Religionem ingressus est, omnia iam se fecisse existimet. Ah! quàm multi adhuc remanent vermes qui antè sese non manifestat, quàm (vti ille qui Ionæ hederam erosit) per amorem proprium, nostri ipsorum æstimationem, temerarium de proximo iudicium (esto vel in rebus parui momenti) in caritate illi exhibenda defectum, dum tali scilicet in eum amorem non ferimur, quali in nos ipsos, virtutes nostras penitus corroserint. Etenim, esto id ad quod obligamur, violentè & contortè quodammodo, quòd si peccatum euitetur, obseruemus; longè tamen absumus ab eo quod requiritur, vt cum Dei voluntate penitus & totaliter vniti simus. Quam autem existimatis voluntatem eius esse, carissimæ: vt omnimodis & penitus perfectæ simus, quòd partim cum ipso, partim cum Patre eius (quemadmodum Maestas eius aliquando rogauit) vnium simus. Videte verò, quantum nobis adhuc desit, vt eò pertingamus. Equidem, fateor, nimis quàm magnum dum isthuc scribo, dolorem in corde meo sentio, quod me tam procul inde videam abesse, id quod

Dolores naturales vnionem cum diuina voluntate non impediunt.

Suspensio potentiarum ad eam non requiritur.

Quæ sit Dei de nobis voluntas.

meâ dumtaxat culpâ. Neque enim Dominum ad hoc necesse est nobis nos consolationibus & recreationibus de nouo perfunderet: satis enim prope est id quod semel nobis dedit, suum nobis dâdo filium, qui viam nos edoceat.

Nolite verò putare, in eò totum negotium situm esse, quòd patre aut fratre meo demorientibus, ita & usque adeò me volumini uinæ accommodem, nihil ut propterea commouear, ac nullum dolorem sentiam; aut quòd, si labores, molestiæ, morbi mihi superueniant, cum gaudio eos & hilariter sustineam. Bonum quidem id est: ac subinde ex quadam discretionè prouenit, quòd aliter facere nequeamus, & de necessitate virtutem faciamus. Quàm multa horum etiam Philoſophi Gentiles faciebant, quòd multum scientiæ haberent; aut, si non talibus tem alia id genus! Hic verò, ut non nisi duo hæc quæ Dominus à nobis requirit, ut videlicet Maiestatem ipsius, & proximum diligamus, comparè conuicti nos oportet. quæ quidem si perfectè obseruamus, ipsam voluntatem facimus, itaque cum ipso vniti erimus. Sed, quàm procul (vti dixi) eheu! absumus, ut duo hæc prout tam potenti Deo ac Dominum ea præstare tenemur, præstemus? Dignetur, vtinam Maiestas illius gratiam nobis facere, qua ad hunc statum pertingere mereamur; quòd, si modò velimus in potestate & manu nostra situm est. Nullum porro certius signum, è quo colligamus, nū ritè duo hæc seruemus, meâ sententia est, quàm proximum verè & prout oportet, diligere: Deum enim amemus, vix sciri potest, esto non desint euidentia, è quibus id colligitur, indicia; sed an proximum diligamus melius magisque intelligamus. Certe autem estote, quo maiorem in dilectione proximi vos profectus fecisse videbitis, eo etiam magis in dilectione Dei prouectas vos esse. Amor quippe, quo Maiestas ipsius in nos fertur, tam intensus & magnus est, ut, in compensationem illius quem nos proximo exhibemus, extiturus sit, ut is quo ipsum prosequimur, multipliciter in nobis adagetur. Et de hoc nequaquam dubito. Per magni verò nostra refert, sollicitè aduertere interdum, quomodo hic ambulemus, ac nos geramus, ut scilicet quidquid fecimus, perfectè factum sit. Etenim, quæ naturæ nostræ prauitas & corruptio est, nisi id à radice, Dei inquam amore, natiur, numquam amorem proximi perfectè habebimus. Cum ergo ratio nostra id referat, demus operam charissimam, ut in rebus minoribus ac quibus nos cognoscere assuescamus; neque grandia quædam, quæ tempore orationis, quam verbi gratia pro proximo, & ad vel vnam animam saluandam faciemus, ita confertim, & in genere nobis occurrunt, magnam estimemus. nisi enim deinde opera conformia subsequantur, non est quæ proposita illa nos facturam credamus. Idem de humilitate alijsq; virtutibus

Amor in proximum quanti sit momenti.

Quo is inuasiō, eo est intensior amor in Deū.

S.
Theresia

Opera

IN VI
166

bus esto iudicium. maguæ quippe & multiplices diaboli sunt technæ ac stratagemata, qui quò nobis persuadere possit, quamdam illarum nos habere, cum eam non habeamus, milles omnem susque-deque infernum mouebit. Et meritò: nihil enim a què nobis nocet; cum hæc imaginariæ ac fictæ virtutes numquam sine vana aliqua gloriæ veniant, utpote quæ à taliradice producuntur: vti ex aduerso quas Deus dat, ab illa & superbia prorsus exemptæ sunt.

Non possum non mecum ridere, cum animas quasdam video, quæ in oratione dum agunt, propter Deum despici, contemni, & palam omnibus confundi velle videntur; postea verò, si quo modo possent vellent defectum etiam minimum, quem habent, tegere, aut si eum non cõmiserint, at nihilominus eius accusantur, excusare. Tales ne simus, Deus auertat. Quicumque ergo hanc ignominiam ferre nõ valet, caueat diligenter ne magnificiatur id, quod apud se solum, (prout quidem ei videtur) facere proposuit: nam reuera id à voluntate minimè profectum est (etenim ubi illa adest, longè quid aliud est) sed dumtaxat inane & imaginarium quid; in quo diabolus dolos & insidias suas struit, quos mulieribus atque indoctis multos ac varios struere possit, utpote quæ, quod potentiarum & imaginationum sit discrimen, aliasque sexcentas res interiores intelligere nescimus.

Quàm facile videre est, carissimæ, in quibusnam vestrum amor erga proximum verè sit; & in quibusnam is non tam perfecte reperiat: si quidem intelligeretur, quàm nobis virtus hæc necessaria sit, in aliud studium non incumberitis. Cum animas quasdam diligenter admodum inquirere video, ut cuiusmodi sit oratio quam colunt, intelligant, & cum in ea versantur, ita anxias ac sollicitas, ut se ne mouere quidem, aut cogitationem alio diuertere audere videantur, ne modicum illud quod in ea habuere gustus ac deuotionis amittant; statim inde colligo quã parũ norint viam, qua ad vnionẽ perueniatur; adeò ut in hoc vno totum negotiũ situm esse opinetur. Nequaquã, carissimæ, nequaquã: Dominus requirit opera; hinc, si quã agrã videritis, quã recreare aut alleuiare aliquatenus possitis, pro nihilo vobis sit, deuotionẽ illã perdere, atq; illius agræ commiseratione tangi; si quẽ illa sentiat dolorẽ, vos quoq; dolere; imò si necesse sit vobis cibum subtrahere, ut illa eum comedat, ieiunate; idque non tã illius causa, quã quia Dominus id vult. Hæc demum vera est cum illius voluntate vnio. Si item aliquam valdè laudari audieris, maiorem in animo voluptatem sentite quàm si vos ipsas laudari audieritis. Et est hoc reuera satis facile. si enim humilitas in vobis fuerit, graue potius vobis futurum est, quòd alieno ore dilaudemini. Sanè magnum & præclarum quid est, auditis consororum virtutibus non

*Virtutes
veras dat
Deus, ima-
ginariæ di-
abolus.*

*Proposita
inania sine
effectu à di-
abolo cau-
santur.*

*Amor in
proximum
quàm ne-
cessarius.*

secus

S.
Theresia

Opera

IN VI

166

secus gaudere, quam propriis; & si quem in iis defectum aut imperfectionem obseruauerimus, non minus ob eum contristari, quam si proprius foret, eumque tegere. Hac de re alio loco satis multa dixi, video namque si quo modo in ea defecerimus, malo res nostras loco esse. faxit ergo Deum numquam in hac deficiamus. nam equidem vobis affeuero, si quidem obseruaueritis, fore, vt à Maiestate illius, eam quae dixi vnionem assequamini. At si in ea vos deficere videatis, quamuis deuotionem, & tales in oratione gustus habeatis, vt iam ad aliquam suspensionculam in oratione quietis vos peruenisse credatis (nonnulla qui ppe statim, iam omnia consumperacta, & nihil dum restare putabunt) mihi credatis velim, nondum vnionem peruenistis. Dominum verò rogate, vt hunc proximi amorem perfectum nobis det, & Maiestatem eius agere sinite quod lubuerit, namque plura vobis dabit, quam desiderare possertis, dummodo quaedam voluntati vestrae violentiam inferatis, vt vbique & in omnibus horum voluntas fiat, (esto id cum aliquo iuris vestri dispendio fieri debeat;) vestrique boni & commodorum obliuiscimini ac negligatis, quod ipsarum commodis seruiatis, esto, qui secundum carnem est homo recitatur & obstrepat; denique laborem in humeros vestros sustollatis, quo vbi occasio se offerret, ab illo proximum exoneretis. Nolite existimare, fore vt nullo prorsus vobis id dispendio constet; at videte, quanti pretio nostro amor, quo nos est persecutus, constiterit; nam, vt nos à morte vindicaret, ipsam tam acerbam, vt est mors crucis, subire non dubitauit.

*Aliena potest
eius quam
nostra, voluntas
facienda.*

CAPVT IV.

IN EADEM MATERIA PERGIT, HOC ORATIONIS GENIUM
*particularius declarans. Ostendit, quanti referat circumspicere & discurrere
in hac via procedere, quod tacet demon, vt hominem ab eo
quod cepit, retrocedere cogat, magna arte &
cautela vratur.*

DEsideratis (vt mihi quidem videtur) iam videre, quid columba haec agat, vbinam confideat: iam namque audistis, eam non in gestibus spiritualibus, multo autem minus in terrenis consolationibus quiescere; longè quippe altius se elibrat. sed huic vestro desiderio satisfacere non possum, quoadusque ad vltimam mansionem venero. Deo minus, illius ibi recorder, aut ad hoc scribendum locum commodum habeam! nam iam quinque elapsi sunt menses ab eo tempore quo penam illam describere coepi, vsque nunc; & caput ad ea quae scripta sunt relegendum, satis dispositum non sit, fieri non potest, quin multa secum adferantur ac repetantur. sed, quod ad sorores meas haec spectet tractatio, prorsus id refero. Nihilominus particularius & enucleatius declarare non

volò, quid orationem hanc vnionis esse censeam. Ad hoc, similitudinem quamdam quæ ingenio meo cõformis sit, adferam; ac postea pluribus de papilione illo, qui numquam quiescit, (esto semper & continuò fructificet, cum sibi, tum aliis benefaciendo, quòd veram in seipso quietem non inueniat) tractabimus. Iam sapius audistis, Deum spiritualia quædã cum animabus sponsalia contrahere (benedicta sit eius misericordia, quæ vsque eò sese humiliare vult) Et quamuis similitudo hæc crassior videatur, aliam tamen non inuenio, quæ, quòd expositum volo, meliùs aptiusque declaret, quàm quæ à Sacramèto matrimonij petitur. Esto matrimoniũ, quo de agimus, longè sit nobilius; quòd ipsum planè spirituale sit; quòd à corporali multum distat: quidquid enim hic est, amor est reciprocus, eiusque operationes sunt purissimæ, quin & ad eò delicatæ ac suaues, nullis vt verbis id queat exprimi, sed Dominus facere potest vt sentiantur. Videtur ergo mihi hæc vnio nondum ad spirituales desponsationē pertingere. sed, quemadmodum dum hic in terra duo sponsalia inicitur sunt, ante omnia necesse est vt ambo consentiant, & alter alterum cupiat, atque inuicem videant, vt sic vtriusque eo meliùs satis fiat. Pari modo hęc, præsupposito conuentionem iam factam esse, & animam iam tum probè nosse quàm bene sibi per hoc futurum sit, proposuisse quoque sponsi sui voluntatem in omnibus exequi; Maiestas ipsius (vt, qui optimè nouit, num tale ipsa propositum fecerit) vicissim animã contenta est; itaque hanc illi misericordiam facit; quòd magis se ab eo intelligi & cognosci, & vt (quòd vulgò, dici solet) inuicem videant, & in mutuum conspectum veniant velit: itaque sibi eam copulat & coniungit. Dicere possumus ita rem peragi; quia quàm citissimè totum hoc peragitur. Plura namque hic nec danda, nec accipièda sunt, quàm vt anima secreto quodam modo videat, quisnam iste sit sponsus cui nubere debet: neque enim vel mille annorum spatio, tam sensibus quam potentiis suis, vllò modo intelligere poterit, quòd hic quàm breuissimo spatio percipit. Verùm, quia sponsus hic, talis est, solo hoc conspectu magis dignam facit, vt ad manus cum ipso iungendas veniat. Anima namq; ita amore faucia manet, vt à parte sua faciat quidquid potest, ne diuina hæc sponsalia dissoluantur. At, si sui oblita, suum rei cuiquam, quæ ipse non sit, affectum affigeret, mox omnia perderet: hæc autem iactura maxima est, quemadmodũ & magnæ sunt gratiæ quas ipse ei elargitur, imò maior, quàm vt verbis exponi queat. Quapropter vos, ò animæ Christianæ, quas vsque huc Dominus prouexit, per illum ipsum rogo & obtestor, ne vlla vestri ipsarum vos capiat obliuio vel negligentia, sed vt peccati occasiones omnimodis declinetis: neque enim anima, etiam hoc in statu constituta, ita fortis est, vt se in eas sine periculo & damno conijcere possit, sicuti est

S. M. Teresa Opera.

ff

postquam

Sponsalia
Dei cum a-
nima.Quomodo
ea peragan-
tur.In momento
plurima hic
anima par-
cipit.Anima sui
oblisci nõ
debet, quia
plurimum
sibi noceret.

S.
Theresia

Opera

IN VI

166

postquam sponsalia illa iam iniuit (quod in proxima mansione pergitur) eò quòd communicatio & familiaritas ex vnico tantum conspectu uenit. Adhæc maximopere ad eam oppugnandam ac subuertendam, sponsalia hæc destruenda connititur & allaborat; postquam enim pernitus iam in sponsi potestatem transisse uidet, tantum aduersus illam non audet; etenim ipsam timeret, & vsu & experientia nouit, se, si aliquando id tentet, magnum inde damnum, ipsam verò lucrum non contemnendum referre. Dico vobis, carissimæ, nouisse me quosdam valde familiarimè euectos, & ad hunc vsq; statum eleuatos, qui deinde subtili diaboli artificio & stratagemate elusi retrocesserunt, & illi manus de detractionis enim haud dubiè infernus ad hoc peragendum conspirat & conuertat: nam (quemadmodum ante dictum) non vnâ solam, sed plurimas animas amittit; iam magnam rei huius habet experientiam: si enim marum, quas vnus adminiculo Deus sibi lucratur & vindicat, multitudinem intueamur, insignis id illius summè laudandi occasio est: namque Martyres morientes, aliquot animarum millia Deo pepererunt: quàm multas vna saepe virgo, vti S. Ursula, secum ad caelos euectas, quàm multas item, per SS. Dominicum & Franciscum, & alios Religiosorum Ordinum fundatores diabolus perdidit: qui omnes, quemadmodum in vitis ipsorum legimus, similes à Deo gratias recipiebant. Quid aliud rei huius causa erat, quàm quòd omnimodis procurantibus ne suâ culpâ tam diuina sponsalia dissoluerentur? Iam, ô filia mea, modo Dominus ad hanc nobis gratiam faciendam paratus est, quam tu tunc, & ex parte (si sic dicere fas sit) etiam magis, utpote velut necessarium & opus habens, vt eas ipsi recipere velimus: etenim quàm parum mi sunt, qui ita de illius honore solliciti sint, vt tunc plurimi erant. Neminam quantum nos ipsos diligimus, & opidò prudentes sumus, quid iuris nostri amittamus. Hem, quàm magna illatio est hæc! Lumen nobis det Dominus pater luminis ne, quæ eius misericordia est, in idipsum tenebras cædamus.

Per vnâ
animam
multas
Deus lucratur
sunt.

Prudentia
huius sa-
culi.

Pereris à me forsan, aut dubiæ eritis, quoad duo. Primum est, si tua diuinæ voluntati ita se, vt dictum est, conformarit, quomodo decipi possit, cum nulla in te suam ipsa facere voluntatem velit. Alterum est, quibus diabolus vijs in animas vestras intrare possit, & quanto tanto earum cum periculo vt etiam pereant, cum à mundo ita firmè questratæ, vsu sacramentorum tam frequentem habeatis, de quo Angelorum (sic loqui licet) contubernium & societatem habeatis, quæ (quæ Dei bonitas) non alius omnium scopus sit & desideria, quam in omnibus seruire. Nam, vt in illis qui inter mundana pericula & occasionibus adhuc agunt, locum id habeat, nihil mirum esse. Memò id est

petere cenſeo: reuera enim magna nobiſcum Deus miſericordia uſus eſt: at, cum conſidero, Iudam inter Apoſtolos electum eſſe, & uixiſſe, & cum hoc ipſo Deo continuo egiſſe, ſermones eius identidem audiendo, ſatis intelligo, nullam uſquam ſecuritatem eſſe.

Ad primam ergo quaſtionem ueſtram ſic reſpondeo: Certiſſimum eſt, animam hanc, ſi ſemper diuinæ uoluntati adhaereat, minime perituram: at diabolus eam ſubtili adoritur artificio, & ſub ſpecie & prætextu boni, in paruſ ac minutis rebus, illam ab ea auertere nititur, & ad nonnulla alia transferre, quæ ei perſuadet mala non eſſe; & ſic paulatim intellectum excaecat, uoluntatem tepefacit, propriumque amorem in ea adauget, donec ex vno in aliud gradum uelut faciens, eam à uoluntate Dei penitus abſtrahat, & in propriam tranſire faciat. Eadem reſponſione & ad aliam obiectionem quod ſpectat, ſatis faciam: eò quòd nullus locus ita recluſus & concluſus ſit, quem dæmon non poſſit ingredi, nec ſolitudo tam ſolitaria, quòd ipſe non penetret aut audeat. Adde & aliud, uidelicet, DOMINVM hoc idcirco permittente, ut nimirum appareat, quomodo ſe hinc habitura ea anima ſit, quam ceteris in lucem & exemplum ſtatueri uult: multò namque ſatius eſt, ut, ſi improba eſſe debeat, in principio ſit, quam poſtea, cum aliis plurimis aſſerre perniciem poſſet.

Nulla autem mihi quoad hoc diligentia uidetur eſſe certior ac ſecurior, quam, poſtquam identidem à Deo in oratione petierimus ut nos ipſe tueatur, aſſiduoque cogitauerimus fore, ut, ſi ipſe manum ſuam ſubtraxerit, ilico in profundum prolabamur (quod uerè ſi fieri poſſet) nullam uerò in nobis ipsis fiduciam collocauerimus (cum id ſtultiſſimum foret,) ſollicitè cauteque in omnibus ambulemus, attendendo quo in uirtutibus modo progrediamur, ac num in ipsis aliquid proficiamus an deſiciamus, ac præſertim in amore & mutua dilectione, nec non in deſiderio, quo omnium minima haberi uelimus, alijsque id genus rebus ordinarijs. Etenim, ſi ſeriò ad hoc refleſtamus, ac lumen identidem à Domino petamus, noſtrum quamprimum proſectum aut deſectum agnoſcemus. Nec enim putandum eſt, Deum tam citò manum ſuam abſtrahere ab anima, quam eatenus promouit, ut non neceſſe ſit diabolus hinc ſudare & omnibus neruis conſtricti, Maieſtatemque diuinam adeò malè habet ipſam perire, ut millies diuerſimodè eam interiorius commoneat, & uelut aurem ei uellicet, ut damnum, quod patitur, non poſſit non uidere.

Denique ut huic tractationi finem imponamus, ſemper ut progrediamur, nobis enitendum eſt: quod ſi non faciamus, ipſa nobis

*Anima
diabolus
paulatim
ſubuertit.*

*Causa ſem-
per ambulat
ut quanta
reſerata.*

S.
Theresia

Opera

IN VI
166

*Semper vlt
terius pro-
grediendum
hucusque
pronectis.*

non parum timeamus : quippe diabolus indubiè oppugnationem quam nobis inferre molitur: iam fieri non potest, vt, cum hucusque progressa simus, vltius non progrediamur: amor namque numquam est otiosus aut quiescit: non progredi proinde, pessimum signum erit. Anima enim, quo ipsum Deum in sponsum habere semel decreuit, cum eiusque Maiestate iam tam familiariter tractauit, & eò quò dixi iam peruenit, nullatenus præ acedia dormire aut stertere debet. Vt verò videamus quid agat ijs: quas iam in sponsas elegit, ad sextam Mansionem transeamus; ibique videbitis, nimis quàm parum esse, quidquid obsequij ei prestare, aut pro eo pati, quidquid etiam facere quo ad tantas gratias recipiendas nos ipsas disponamus, poterimus. Fortassis enim Dominus disposuit, hoc vt ipsa scribere inberer, vt, oculos in præmium cooperientes, ac, quàm immensa illius sit misericordia perspicientes (vixit qui vt vermiculis quibusdã ira sese communicare atque patefacere non dedignatur) terrenas nostras recreatiunculas obliuiscamur ac negligamus, oculisque in ipsius magnitudinem coniectis, in eius amore tantum sentiamus & æstuantem curramus. Ipse concedere dignetur, vt in rebus aliis obscuris & difficilibus aliquid declarare valeam: nisi enim Maiestas eius calamum dirigat ac moueat, impossibile id futurum scio; & si id in vestrum profectum non cessurum sit, cum rogo, vt nihil omnino dicere nouit quippe Maiestas eius, non aliud (quantum quidem ipsa deus

*Gloriam di-
minam spe-
ctat in om-
nibus S.
beater.*

possum intelligere) mihi propositum atque intentionem esse, quàm in nomen eius celebretur ac laudetur, nosque omnibus neruis ac viribus tali domino seruire connitamur, qui etiam in hoc mundo sic laborum compensare quo colligere coniecturando aliquatenus possumus quod nobis in cælo sit præmium daturus, vbi à molestijs laborum & periculis, quæ hac in vita occurrunt, penitus immunes erimus. Nàm enim hic periculum esset ipsius amittendi & offendendi, voluptas quædam esset, si hæc ad finem vsque durarent, vt pro tam bono Deo, Domino, & sponso nostro assidue pateremur. Maiestas illius donet, vt aliquod

obsequium præstare mereamur, nec tot defectus & imperfectiones, quot vt plurimum semper, etiam in operibus bonis, admittimus, committamus. AMEN.